

KYRKNYTT

Tidningen om

LIVSFRÅGOR OCH KRISTEN TRO

från Svenska kyrkan i Karlstad och Hammarö

Imma

Vad gör
**LIVET VÄRT
ATT LEVA?**
12-19 mars ställer
vi frågan igen

Vad är en nyttig människa?

Om gränserna för vårt ansvar

Älskad som hen är?
Åke blev Ann-Christine

2016

*För att kunna säga NEJ!
måste du kunna säga JA!
För att kunna säga JA!
måste du kunna säga NEJ!*

Stärk modet. Dela rädslan.

Livet ställer oss ständigt inför utmaningar. Somliga av oss söker dem. Vill pröva gränserna för vår förmåga. Utmana oss själva. Andra väljer tryggheten i det vanliga. Medvetna om att utmaningarna som livet självt förser oss med är fullt tillräckliga. Ibland krävs mod att bara tänka sig en möjlig morgondag.

Alla behöver mod. Inte minst för att gå mot strömmen. Stå upp för människors värde och värdighet. Kanske se andra före sig själv. Det långsiktiga, före det kortsiktiga. Ta de viktiga besluten för att de är bra, inte för att de är populära.

I en tid med stora livsavgörande utmaningar behövs många modiga människor. Ingen människa kommer undan rädslan.

I DETTA NUMMER AV KYRKNYTT presenteras bland annat tema-veckan Livet värt att leva, som i år uppmärksammar modet. Vi gör det i förvisning om att vi alla känner igen oss i både rädslan och modet. Därför behöver vi mötas och dela erfarenheter med varandra. Stärka varandras mod. Dela varandras rädslor.

De människor som gjort skillnad har ofta varit de som utmanat sig själv.

Han hade så rätt Jonathan i Bröderna Lejonhjärta: ”Det finns saker man måste göra, även om det är farligt. Annars är man ingen människa utan bara en liten lort.” ●

ESBJÖRN
HAGBERG
*biskop och initiativ-
tagare till Livet värt
att leva som nu
genomförs för sjätte
gången.*

läs KYRKNYTT på nätet
www.svenskakyrkan.se/
karlstadspastorat/kyrknytt

KYRKNYTT
Karlstads pastorat
Västra Kyrkogatan 5
652 24 Karlstad

ansvarig utgivare och redaktör
Cecilia Hardestam 054-14 15 32
cecilia.hardestam@svenskakyrkan.se

grafisk form
Maria K-Back, Whiter Shade

tryck
LÖWEX Trycksaker AB, Växjö
ISSN 2001-6212

Svenska kyrkan

Vem gräver i Ryssland?

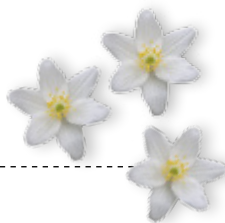
EN MÅNGD JOURNALISTER världen över gör modiga reportage, trots att de vet att det är mycket riskabelt. I år är det som exempel tio år sedan den ryska journalisten Anna Politkovskaja mördades.

Journalisten Börge Nilsson gästar Etisk pub och berättar om undersökande, grävande journalistik i Ryssland, om Anna Politkovskajas arbete som reporter och hur det arbetet påverkade hennes medhjälpare och familj. Tillsammans diskuterar vi sedan bland annat: Hade Anna rätt att vara modig i Tjetjenien när hon hade barn? Vilken rätt hade Anna att riskera sina medhjälparens liv för en viktig story?

När: Torsdag 14 april kl 18.00

Var: Svenska Migrationscentret, Residenset, Karlstad

Förbokning: Fri entré, men förbeställning på 054-671 51 00

Spa för själen

När: Lördag 12/3
kl 10.00-13.00

Var: Grava församlingshem

Anm: senast 7/3 till

Agneta Österberg Johansson
054-53 62 26

Pilgrimsvandring i Kristi himmelfärds anda

Vandringens längd är ca 12-15 km.

När: Torsdag 5 maj kl 12.00

Var: Start vid Hammarö kyrka

Förannm: 054-51 24 34 eller
annika.eriksdotter@svenskakyrkan.se

**VILL
DU...**

Retreat

Eftermiddag i tystnad och vila, kortare pilgrims- promenad. Avslutning med måltid kl 18.00.

Var: Norrstrands kyrka

När: Söndag 17/4 kl 14.00

Anm & info: eva-lott.isaksson@svenskakyrkan.se
eller 054-14 19 01

Meditation

När: Tors 19.00 utom v 9-11 då vi mediterar på onsdagar. Introd. för nya 18.30 före meditationen.

Var: Domkyrkan

FÖREDRAG OM OLIKA TYPER av meditation i kristendom och buddism – om Jesusbönen, mindfulness och medkänsla.

Var: Domkyrkans församlingshus

När: 7/4 20.00 (efter meditationen i Domkyrkan)

Flyktingarnas väg genom Europa

INTERNATIONELL FRUKOST

Marianne Kronberg, anställd av Sveriges kristna råd, berättar om när hon tog emot flyktingar i Grekland.

Var: Grava församlingshem

När: Lördag 19 mars kl 9.00-11.30

Anmälan: senast 14/3 tel 054-53 62 20

... engagera dig i flyktingar?

Här hittar du exempel på insatser som görs för att integrera nyanlända:

varmtvalkommen.se/sv

Den tredje åldern

PATRICIA TUDOR-SANDBLAD samtalat med biskop Esbjörn Hagberg om åldrandets olika sidor.

I gränslandet mellan femtio och sjuttio är man som exempel varken ung eller gammal, vågar vara sig själv och kan använda livets erfarenheter. Men att åldras kan också kännas vemodigt.

När: 28 april kl 18.30

Var: Arenan, Bibliotekshuset, Karlstad

Biljettpris: 200 kr inklusive fika

Förbokning: varmland@sensus.se

Välfärdens fattigdom är brist på tid

Det finns en stor skillnad mellan oss och dem, flyktingarna som kommer. Vi lever olika i förhållande till tiden. Att bryta den tidsbarriär som skiljer oss åt kräver mod.

----- text DAVID QVISTRÖM -----

Vore det inte för att de möter oss som ett problem, för de är ju så många, så skulle vi kanske se deras mod.

Tänk bara.

Först gav de sig av från städer som nu bara existerar till sina namn. Sedan flydde flyktingarna vidare från utsiktslösheten i turkiska flyktingläger, fort, innan vintern kom

och innan EU-länderna stängde sista gluggen i muren norrut. Tiden rann ut, trots att tid normalt sett är det enda som finns i överflöd i flyktingläger.

Och nu är de här.

NI VET DEN DÄR tröttheten som drabbar en?

Hade vi inte redan fullt upp med

globaliseringens konsekvenser?

Nyss var vi helt upptagna med att diskutera EU-besökarna som tigger på våra gator. Någon ordning och reda måste det vara, trumfaded ledarsidorna över varandra, medan pappmuggarna skavde väggarna allt tunnare i vår välfärdsbubbla.

Sedan bilderna på överfulla små-

båtar som kom över Medelhavet. Fotot på en treårings kropp som spolats upp på en strand. Han hade små joggingskor på sig, precis som våra barn, såg ni det?

Jag tänker inte hymla. Det finns kulturskillnader mellan oss och dem.

Det jag tänker på är hur olika vi lever i förhållande till tiden.

Tiden som i vår vardag aldrig tycks räcka till påverkar vår förståelse av bilderna vi sett från Ungern, eller Medelhavet, eller Malmö central, eller tiggarna på våra gator. Jag tror att vår brist på tid gör att vi tenderar att välja svartvita och förenklade bilder av den utsatthet vi konfronteras med.

Tiden i ett flyktingläger är av ett annat slag.

För tre och ett halvt år sedan, i oktober 2012, besökte jag det då nya flyktinglägret Za'atari i norra Jordanien. Dit, till en bit ofruktbar ökenmark som till och med kamelerna sades rata, kom flyktingar från Syrien sedan några månader.

Där satt de överksamma i tälten med sina minnesbilder av de tunnor fyllda med sprängmedel som fallit från skyn och pulveriserat deras hem och kära.

Taggråd skyddade de humanitära organisationernas tält. Stämningen var hård och frustrerad.

Här hade människorna brutit upp från en standard som liknade vår europeiska.

Bland tälten i lägret stod tvättmaskiner som folk skaffat, men som inte gick att koppla in.

Nästan som ett hån låg lägret så nära gränsen och livet de nyss levat mobiltelefonerna i flyktingtältet pep till med sms som hälsade välkommen till Syrien och upplyste om samtalstaxan. Men nu var framtiden som bortsopad. Nu var ökenstoff som flög in i barnens ögon och orsakade infektioner.

Sådant är livet i ett flyktingläger att där finns oceaner av tid för ett innehållslöst nu. I ett flyktingläger väntar man, och utan att veta exakt på vad. Det enda man egentligen kan vara säker på, det är att framtiden inte finns just där. Kanske finns den i Europa. Så för att livet inte längre ska stå på paus börjar människor vandra.

SOM SAGT, kalla det mod.

Vi hade antagligen gjort detsamma i deras situation – om nu inte vår tid hade varit en annan. För

ett medelklassliv i Sverige vintern 2016 är vardagen dagishämtningar och övertid och almanackor och digra göralistor och orimliga föreställningar om allt vi ska hinna med samtidigt. Vi trollar med knäna för att samtidigt klara av familj och framgång och träning och jobb och ekonomi. Bara en dissident i vår samtid tar på sig ett provocerande leende och säger: ”jag har all tid i världen”.

Det är som att tidsbristen skapar ett sug efter patentlösningar för att snabbt hantera utsattheten, enkelt och endimensionellt som på Twitter.

Man ska vara tidseffektiv. Det gäller åsiktsbildning och engagemang också. Vad vi hinner är att twittra ut vår medkänsla och dela vår välvilja på Facebook.

(Åh, det blev 155 tecken. Jag måste bli stramare.)

Vår tidsbrist innebär ju inte att vi är kallsinniga, eller hur? Vårt land tog emot flest asylsökande per capita i Europa, och länge fanns ett stöd för att det måste vara så när kriget rasar alldeles utanför unionens yttre gräns.

Själva har vi kanske tagit oss tid att gå ner till centralstationen och skänkt bort en påse avlagda skor, eller pengar, eller en nallebjörn till flyktingbarnen som anländer med tåget – punktinsatser visserligen, men det är vad tiden tillåter om livspusslet i övrigt ska gå ihop. Långsiktig hjälp är det knappast, men det känns ändå viktigt – och som manifestation för viljan till medmännisklighet är det antagligen det också.

Det råder ett slags tidsstress i flyktingläger, och en helt annan i de stressade samtidigheternas Sverige. Vår knappa tid reglerar hur komplexa våra tolkningar av omvärlden tillåts bli.

Det kan vara:

”Tiggeriet organiseras av kriminella nätverk, så förbjud tiggeriet på våra gator!” (83 tecken). Eller: ”Det är mycket mer kostnadseffektivt att hjälpa flyktingar i närområdet.” (135 tecken). Det kan förvisso också vara, som var populärt i höstas: ”Allt man behöver göra för

att flyktingar säkert ska kunna ta sig till Europa är att slopa transportöransvaret” (112 tecken).

Ibland är det som att samtiden saknar tid för mer komplicerade budskap än så. För hur länge har du egentligen tid att lyssna? När bladdrar du vidare? Strax, eller hur?

Okej, jag får ta det snabbt.

Människor som tigger kan visst vara utnyttjade, men det diskvalificerar dem inte från deras egen nöd, och förresten kan man inte förbjuda medkänsla. UNHCR och flyktingar i konflikters närområden behöver definitivt stöd, liksom de som utnyttjar sin mänskliga rättighet att söka asyl här, och för övrigt är människors drift att vilja bygga meningsfulla liv något positivt. Och så transportöransvaret som stjälper gränskontrollen i knäet på resebolagen mot hot om böter – jovars, det kan definitivt diskuteras. Men att bryta ut just den pusselbiten ur ett komplicerat politisk sammanhang där kärnan handlar om brist på gemensamt europeiskt ansvarstagande, det är att göra det väl enkelt för sig.

Är du fortfarande kvar?

VÄLFÄRDENS FATTIGDOM är brist på tid. Det krävs mod att välja komplexa sanningar. Vi vet ju att sanningen ofta är både och. Bästa sättet att jaga ifatt den kräver ett visst mått av velande. Eftertanke. Kunskap också förstås, den är nödvändig, liksom samtal där båda parter tar sig tid att lyssna – vilket innebär att man aktivt måste välja ett visst mått av tilltro till sin meningsmotståndare, oavsett vad man tycker om hans eller hennes åsikter. Och så en gnutta ärligt tvivel på den egna ståndpunkten. Sådant för tanken vidare, alltså sådant som tyvärr inte är tidseffektivt.

Platta förklaringar har inte bara den fördelen att de lättare kan packas i paket, som Ikea-möbler. De är också mer tidseffektiva när tusen saker samtidigt pockar på uppmärksamhet. Men om vi inte värjer oss kan följande hända med vår människosyn:

Flyktingen som ett offer och ingenting utöver sitt flyktingskap.

Flyktingen som ska vara tacksam. Flyktingen som måste tas om hand, som ett barn. Flyktingen som är stackars och allmänt oförmögen. Flyktingen som är det tärande slukhållet i en statsbudget. Flyktingen som en pixel i en ansiktslös hotfull massa.

Men människor, liksom sanningar, är mer komplexa än så.

Vi människor kan vara utsatta och i behov av hjälp – men samtidigt högst kapabla och modiga, annars hade vi aldrig tagit oss någonstans. Vi kan bli offer i ett helveteskrig, men vara överlevare. Vi är tacksamma, och frustrerade. Vi kan vara föremål för hjälp som kostar, men också inställda på att jobba från dag ett. Vi är goda, fast inte bara, utan som folk är mest.

En gång levde förresten många av dagens flyktingar ett medelklassliv och hade ett livspussel att sköta. Då var det tunt med tiden ska ni veta. Det var jobb och övertid och dåligt samvete för att försaka familjen när tusen saker samtidigt skulle klaras av.

Fast allt det där var ju innan vardagen tog slut och tunnorna föll från himlen och de fann sig stå bland tält i ett flyktingläger med en tvättmaskin som inte gick att koppla in någonstans, och i tiden innan de fattade mod och började vandra. ●

Ansvar för vem?

Hör mer av artikelförfattaren David Qviström under Livet värt att leva.

David talar då om dig, mig, vårt välbefinnande och var vi tycker att gränsen för vårt ansvar för andra går. Han berättar mer om flyktingar och tiggare och lyfter fram deras dilemma – men också våra.

NÄR: onsdag 16/3 kl 18.00–20.00

VAR: Svenska Migrationscentret, Residenset, Karlstad

Vad är

MOD

för dig?

----- text & bild ULRIK SCHELLER -----

Mod kan vara så mycket. De flesta som tänker efter en stund kommer fram till att det handlar om att riskera något för egen del för att hjälpa någon annan eller stå upp för en åsikt, även när omgivningen tycker annorlunda.

Gamla definitioner på den kristna kardinaldygden mod handlade ofta om tapperhet (i strid) och att inte vara rädd för fysiska utmaningar och fysisk smärta.

I dag verkar många tycka att det moraliska modet, när man riskerar kritik och hån för att hjälpa andra eller vinna anseende bland likasinnade, är det verkliga, viktiga modet. Kanske är det för att fysisk strid och kamp inte längre är så nära vardagen som i forna tider?

VI HAR FRÅGAT några som bor och/eller verkar i Karlstad hur de ser på mod, om de själva är modiga och vilken sorts mod de beundrar. ●

ERICA GREALISH • SJUKGYMNAST

IBLAND ÄR JAG MODIG. Till exempel när en annan vuxen person pratade smygrasistiskt inför en grupp barn och jag ställde frågor som "Hur tänker du då? Vad menar du med det?" Lite modig känner jag mig också när jag vågar gå utanför min bekvämlighetszon och göra sånt jag inte tror att jag är bra på.

Alla som vågar gå utanför det de tycker är tryggt och välkänt är modiga. Och de som vågar stå för det de tycker, att säga att vi ska hjälpa fler flyktingar nu när så många vill att vi ska minska flyktingmottagandet.

Men det är nästan ännu mer modigt att våga visa sina svagheter och be om hjälp, särskilt av någon som omgivningen ser som stark och duktig.

Jag är också imponerad av alla som gör något för andra människor utan att ens fundera på konsekvenserna för sig själva.

ERIK BJÖREMO • KONSULT OCH ENTREPRENÖR

MOD ÄR ATT STÅ FÖR VAD MAN SAGT och agera utifrån det – även när det blir motstånd. Det kan också vara att tänka utanför boxen, tänka nytt och agera i nya banor. Särskilt om andra protesterar och säger att så har vi aldrig gjort förut. Hur mycket konservatism finns det inte i det här landet?

För att vara modig behöver man vara trygg. Visst kan man göra modiga saker utan tanke ibland, men för att vara kontrollerat modig behöver man nog vara rätt trygg i sig själv.

Jag tycker att jag är rätt modig själv som vågat satsa massor av tid och pengar på att utveckla och lansera en egen produkt i ett eget företag ihop med en kompanjon. Risken att inte lyckas är det inte alla som vågar ta.

En sorts mod jag beundrar är det som Läkare utan gränser visar när de lämnar tryggheten här hemma för att hjälpa till exempel ebolasjuka i Västafrika och utsätta sig för alla de risker det innebär.

CAROLINE AUGUSTSSON • POLIS

MOD ÄR ATT TA EN MEDVETEN RISK att förlora något, eller misslyckas med något, för att uppnå något man vill lyckas med eller vill ha. Men att ta stora risker för något oviktigt är inte modigt – bara dumt!

Ibland är jag modig när jag vågar lita på min instinkt eller känsla och vågar gå min egen väg, i stället för att bara flyta med strömmen. Eller när jag vågar prova nytt, som jag själv tror på, i stället för att blint lita på kända "fakta". Det jag tycker är modigt med det är att jag riskerar att bli ifrågasatt, och att om det visar sig vara ett dåligt beslut så har jag bara mig själv att skylla.

Det modigaste jag vet är när man vågar ta risker för sig själv, för att göra något fint eller värdefullt för någon annan.

DANIEL AHL • SÄLJARE

JAG BEUNDRAR DET MOD som min sambo visade när hon födde vårt barn – det är jag imponerad av.

Annars tycker jag att det är modigt att stå för sin sak och sina åsikter, att ta tag i saker och göra något för till exempel uteliggare och flyktingar, att våga respektera och hjälpa andra – inte bara titta åt sidan.

Det finns också ett visst mod i att våga ta den avgörande straffen i en viktig match och spela sitt eget spel i trängda lägen. Sådant mod har jag visat ibland under min innebandykarriär. Bland det modigaste jag gjort själv är nog när jag höll tal, sjöng och friade till min sambo på hennes 30-årsfest.

PETER PETERSSON • AUKTIONIST

ALLA EGNA FÖRETAGARE behöver vara modiga. Vi riskerar ju ekonomin hela tiden och får ta smällen om det inte går bra. Annars är jag inte så modig, tror jag.

Det kan också vara modigt att till exempel vid en brand gå in och hjälpa ut brandoffer, kanske med risk för livet. Sånt mod vet man inte om man har förrän man varit i en sådan situation.

Minna barn beundrar jag för att de är modiga. Min 11-åriga son är extremt modig. När en klasskamrat blev beskyldd för något allvarligt han inte gjort sökte han upp läraren och berättade sin version av vad som hänt. Trots att han riskerade att de barn som verkligen betett sig illa skulle bli arga på honom. Det var riktigt starkt av min son!

REBECCA BENGTSSON • SJUKSKÖTERSKESTUDERANDE

MOD ÄR NÅGOT MAN FÅR KRAFT AV så att man vågar göra saker man annars inte skulle våga göra. När man är modig växer man, känner sig större och oövervinnerlig.

Det behöver inte handla om något stort i livet, kanske bara att ställa sig på någon sida genom att säga ifrån när andra inte gör det. Eller att våga gå ner i källaren, trots att man har spindelfobi.

Min syster var jättemodig när hon flyttade från jobb i storstad för att starta eget i en småstad där hon inte kände någon!

Om det behövs skulle jag ingripa för att skydda en annan människa – i alla fall vill jag tro det.

OBAIDAH AL ALADEEN • DISKARE

JAG VAR MODIG NÄR JAG FLYDDE från militärtjänsten i Syrien. Jag lämnade familj, släkt, vänner och jobb och tog mig via Egypten, Turkiet, Grekland och Italien till Sverige där jag inte kände någon. Jag var rädd, men jag ville inte stanna och kriga mot andra syrier.

Ibland var flykten farlig. På gummibåten från Turkiet till Grekland var alla andra livrädda, men jag var lugn för jag kan simma och vi var aldrig mer än tre sjömil från land. I Grekland var jag rädd för polisen. En gång satte de mig i fängelse i två veckor. När jag smugglades till Italien ihopkrupen på en långtradare var jag mycket rädd för att de skulle hitta mig och sätta mig i fängelse igen.

Här i mitt nya land måste jag vara modig hela tiden, till exempel när jag skulle träffa dig för intervjun. Allt är ju nytt för mig. Här finns ingen familj och inga vänner som stöttar och hjälper mig som i Syrien.

LENA AXÉN NÄSLUND • SEKTIONSCHEF

MOD KAN VARA OLIKA SAKER. Att våga följa sin innersta övertygelse fullt ut, att våga ifrågasätta och ta obekväma beslut. Eller att våga prova på sådant som man inte riktigt behärskar. Ibland är det mer modigt att säga nej än att säga ja. Om folk förväntar sig ett ja på en fråga, då är det lätt att göra som man förväntas i stället för att tänka efter och fråga sig varför?

Till och med i familjekretsen krävs mod. Det är lika viktigt att säga ifrån på födelsedagskalas och julfest, som i mer offentliga sammanhang när det vädras åsikter som inte stämmer med ens egna värderingar om invandring och människors sexuella läggning.

Mod jag beundrar är när Malena Ernman står för sina åsikter om flyktningmottagning trots hot och trakasserier, eller när tjejer går ut och berättar om övergrepp de utsatts för. De riskerar mycket själva för att stärka andra.

Skulle du våga?

NAMN: Max Ekholm

ÅLDER: 21 år

Född i Karlstad, uppvuxen i Norrköping och på Sommaro i Karlstad.

FAMILJ: Mamma, pappa, syster och hund. Flickvän.

INTRESSEN: Utförsåkning, vågsurfing, politik och samhällsfrågor.

FRAMTID: Läser till landskapsarkitekt för att på sikt arbeta med stadsplanering.

Tänk dig att stå på en scen framför 300 främmande personer med strålkastare på dig. Tänk dig att det är första gången du står på en scen och att du är helt ensam. Och tänk dig till sist att de 300 i publiken förväntar sig att du ska vara rolig i tre minuter och få dem att gapskratta.

----- text ULRIK SCHELLER bild ANNA OLSSON -----

Den situationen utsatte sig 21-åriga Karlstadskillen Max Ekholm för. Frivilligt. Han hade anmält sig till Bungy Comedy i Grums i början på hösten, eftersom han gillar att titta på ståuppkomik och länge funderat på att själv testa "ståuppande".

– Mest nervös var jag på vägen dit, berättar han.

Väl där var det fin stämning och de mer rutinerade komikerna som arrangerade stöttade på ett bra sätt.

Familjen och flickvännen var de enda som i förväg, kvällen innan och mot löfte att inte komma och titta, fick veta att han skulle åka till Grums för att ställa sig på scenen. Vänner och bekanta fick inget veta förrän efteråt. I NWT berättade han om upplevelsen att stå på scen för första gången: "Det kändes naket. Jag var rädd för att jag skulle få stå där och skämmas för att jag inte var rolig."

– Bara att ställa mig på en stand up-scen innebär ju att jag har berättat att jag själv tycker att jag är rolig, säger Max, som var väldigt rädd för att ingen alls skulle skratta. Vad gör man då?

Dagen innan var Max manus – som han inte provat på någon annan – dubbelt så långt som de tre minuter han hade på sig. Han strök och skrev om, också på plats i Grums, och fick lite tips och hjälp att putsa på sin akt av en rutinerad ståuppare.

Den goda stämningen bland deltagarna och arrangörerna lugnade honom lite. Men att gå upp på scenen och försöka få det första skratet från publiken krävde ändå en kraftansträngning för att övervinna rädslan.

– Som tur var fick jag publiken att skratta innan jag ens kom till mitt första skämt. Det räckte att jag berättade att jag är rödhårig och det såg de ju att jag var och det räckte för att få ett skatt...

På låg- och mellanstadiet var Max lite av klassens clown och ståuppkomik har han gillat sedan han gick på mellanstadiet. När han en gång fick en biljett till en föreställning med Magnus Betné var han fast. Det har blivit mycket konsumerande av

ståupp-föreställningar sedan dess, på TV, på nätet och live.

– När Kristoffer Appelgren drog igång Bungy Comedy i Grums var det bara att skicka ett mejl. Min anmälan kom för sent och först fick jag bara en reservplats, men det ordnade sig till slut.

Och tur var det, för Max gick vidare till finalen och har sedan fått flera engagemang som ståuppare. Kanske blir det en bra extrainkomst när han nu börjat plugga i Uppsala.

TYCKER MAX EKHOLM att han är modig?

– Ibland är jag modig, men inte så modig som många andra. Visst har jag ibland gått emellan när det har varit bråk på gång och försökt lugna ner. Och ibland har jag vågat öppna upp mig och varit ärlig mot mig själv och andra. Men jag skulle gärna vara modigare.

Bland det mest modiga är att stå upp för en åsikt som de flesta runt omkring inte delar, menar han, något han inte tycker han själv vågar göra så ofta.

– Jag skulle vilja vara mer modig, säger Max som rest ensam runt "halva klotet", lärt sig vågsurfing och kastat sig utför branta lössnöhang i Alperna.

Det är inte så modigt för honom, däremot tycker han att det krävs mycket mod för att ta kontakt med och lära känna främmande människor.

– Att hälsa på nya grannar kommer inte naturligt för mig. Jag är imponerad av människor som vågar ta kontakt med flyktingar och etablera kontakt. Nu har jag anmält mig till kommunens projekt "Varmt välkommen" för att lära känna någon nyanländ. Det är jag nervös inför. ●

Älskad som hen är?

o----- text MARGARETA JONILSON bild LINA ALRIKSSON -----o

För snart fyrtio år sedan lovade Åke Roxberg att han som präst skulle vara "alla till föredöme och ingen till anstöt". En hård nöt att knäcka för Ann-Christine när hon klev fram ur Åkes skepnad och blev en hel människa.

Berättelsen om den förlorade sonen var ett starkt stöd i processen.

Ann-Christine Ruuth höll i höstas en föreläsning inför fullt hus på Arenan i Karlstad och frågorna och inläggen duggade tätt under de två timmar föredraget pågick.

Dagen därpå träffade Kyrknytt Ann-Christine för att prata om mod. Vad var det som gjorde att hon efter alla år som Åke vågade ta steget och komma ut i sin rätta könsidentitet?

– Det var nog många saker som sammanföll och som jag inte blev medveten om förrän senare. Barnen var utflugna, mina föräldrar var borta ... Jag tänkte inte så i förväg, men efteråt insåg jag att det säkert hade påverkat mig omedvetet.

– Men framförallt förändrades min egen tro. Jag lärde mig äntligen att förstå att jag är älskad som jag är.

ANN-CHRISTINE KONSTATERAR att det är lätt för vilken präst som helst att ständigt upprepa denna sanning, som i värsta fall stannar vid en kliché.

– Det som jag under så lång tid kände var att visst, Gud älskar mig som jag är, men han skulle älska mig ännu mer om jag inte bar på denna synd.

För en synd tyckte Ann-Christine att hon bar på i alla år hon levde som Åke.

– Hur många gånger har jag inte upprepat syndabekännelsen ”Skapa i mig Gud ett rent hjärta” och hoppats och hoppats. Jag trodde ju att Gud skulle kunna hela min ”defekt”, jag ville bli ”terätad” som vi säger i Småland.

Och ändå inte. Absolut inte.

Det var med en blandning av längtan och nästan ren skräck som Ann-Christine under sina Åke-år, gick fram i förbön för att ständigt ge Gud chansen att rätta till henne.

– Det var väl också en plikt jag kände egentligen. När jag avlade prästlöftet ingick det att lova att vara ”alla till föredöme och ingen till anstöt”. Det var ingen lätt sak att förhålla sig till om jag inte i mitt hjärta egentligen ville bli ”botad”.

Men om prästlöftet till delar var en börda, så var Bibeln istället en källa till insikt och växande mod.

– Framförallt kom berättelsen om den förloerade sonen att drabba mig. Efter min långa tid i kyrkans tjänst kunde jag identifiera mig med den äldste, trogne sonen som kände sig förfördelad och åsidosatt när den återvändande brodern fick så mycket kärlek och rikedom av sin far.

Jag började höra gråten i halsen på den äldre sonen istället för förbittring och vrede. Och då hörde jag också den djupa kärleken hos fadern när han svarar sonen ”Mitt barn, mitt barn, du är alltid hos mig, allt mitt är ditt!”

Till sist lyssnade Ann-Christine in att budskapet faktiskt omfattade henne och att det fanns ett

äkta utrymme i tron för att släppa Åke-identiteten och bli hel.

– När denna berättelse på allvar fick fäste i mig och blev verklig var det som om en fördämning brast. Därefter fanns det ingen återvändo.

I efteråtsperspektivet kan Ann-Christine också se hur hon själv banade vägen för sin komma ut-process i sin församling.

– Vi har ju vikande besökssiffror vid våra gudstjänster, det är ingenting nytt. Och i min församling Teleborg i Växjö bestämde vi oss för att på allvar försöka vända trenden.

Medlet blev att försöka göra mer attraktiva gudstjänster som alla kände sig inkluderade i.

– Aldrig mer ”familjegudstjänst”, aldrig mer tema-gudstjänster överhuvudtaget, för de bara exkluderar dem som inte känner sig omfamnade av temat. Hos oss var barnen välkomna precis jämt och de drog med sig de vuxna. Och vi gjorde rejält kyrkkaffé med matiga mackor så att folk stannade länge och pratade med varandra.

Receptet fungerade, folk som aldrig hade varit i kyrkan annat än vid speciella högtider började droppa in och känna sig bekväma på gudstjänsterna och kyrkkaffet. Församlingen blev bredare och varmare, människor såg varandra och brydde sig om varandra. Och på köpet hade kyrkoherden skaffat sig en tryggare plattform än tidigare. Så trygg, faktiskt, att Åke vågade samla ihop sina medarbetare och berätta att han i själva verket alltid har känt att han är kvinna och nu ville påbörja en könsbekräftande process.

– Jag miste en medarbetare och några församlingsmedlemmar under den här resan, men väldigt många blev kvar. Särskilt de äldre församlingsmedlemmarna visade sig mycket mer insiktsfulla och mottagande än vad jag i mina fördomar hade trott.

SÅ VISST VÄCKTE kyrkoherdens utveckling anstöt hos några, men själv tycker hon att hon å andra sidan har varit ett föredöme.

– Till slut undrade jag ju hur jag skulle kunna övertyga alla församlingsmedlemmar om att de är älskade precis som de är om jag inte själv gick före och vågade vara den jag är.

I dag har Ann-Christine lämnat sin post som kyrkoherde i Teleborgs församling och reser runt och håller föredrag om sin egen historia och om vad det är att vara transperson.

Under föredraget på Arenan var det många som uppmanade henne att gå tillbaka till kyrkan för att hon behövs där, men under vår intervju förklarar hon sitt val:

– Som församlingspräst när jag ju bara min församling och det här är en fråga som fler behöver få veta mer om. Därför gör jag nog bättre nytta på det här kringresande sättet. ●

Vill du veta mer? Se www.acruuth.se

Könsidentitet

Att vara transperson har inte något med personens sexuella läggning att göra.

Med begreppet menas att personens könsidentitet = en persons upplevelse av att tillhöra ett visst kön och könsuttryck = de medel: kläder, smink, kroppsspråk, skägg, frisyr, språkbruk etc en person använder för att uttrycka sitt kön avviker från könsnormen. Definitionen är inte tvingande; det står var och en fritt att definiera sig som transperson eller ej.

Motsatsen till en transperson kallas cisperson. För en cisperson är alla könsmässiga faktorer tydligt manliga eller kvinnliga genom hela livet.

KÄLLA: sv.wikipedia.org/wiki

Möt Ann-Christine live

Vad händer när en man i mogen ålder äntligen bestämmer sig för att bli sig själv och vara kvinna?

Följ med på Ann-Christine Ruuths resa, från att vara prästen som alla kände som Åke till att vara Ann-Christine.

"Från han till hon. Möt kyrkoherden som blev sig själv"

När: Torsdag 10/3
kl 18.30-20.30

Var: Närhetens kyrka,
Långgatan 35-37, Kil

"Mod att vara den jag är"

När: Lördag 12/3
kl 13.00-15.00

Var: Årjängs bibliotek,
Årjäng

Normkritik o nyfikenhet

----- text MARGARETA JONILSON bild PER HARDESTAM -----

Det luriga med normer är att man inte uppfattar dem förrän man avviker från dem. Och då kan det krävas mod för att ta strid för avvikelsen.

Det konstaterar hälsopedagogen Ingrid Kihlsten och universitetsprästen Hans Kvarnström, som båda arbetar vid Karlstads universitet och är väl insatta i normkritik som metod.

Ingrid Kihlsten definierar normer som ”en uppsättning regler för hur vi ska agera i ett givet sammanhang, regler som styr hur vi interagerar med varandra”.

– Och de är ofta så underförstådda att de är osynliga, fyller Hans Kvarnström i.

Ändå kan en avvikelse från normen få stor effekt, faktiskt skicka en chockvåg genom en församling.

– Det kan räcka med att vara vegetarian för att man ska bli översköld med argumentationer runt matbordet, säger Ingrid Kihlsten, som vet av egen erfarenhet.

För att inte tala om den gången hon tog strid med traktens jägare om den intensiva avskjut-

ningen av änder som skedde i tät bebyggelse.

– Då fick jag känna på hur det är att vara inflyttare och peta på djupt rotade lokala traditioner.

Men när Ingrid väl hade lyft på det locket anslöt fler ortsbor som egentligen tyckte lika illa om fenomenet, men inte hade haft kraften att säga ifrån. En episod som visar hur vi växer när någon har modet att gå före och bryta den underförstådda uppförandekoden.

INTE FÖR ATT ALLA NORMER är av ondo, tvärtom ingår de ju som stadgande byggstenar i uppförande- och moralsystem. Att blixtnabbt kunna göra sig en uppfattning om en person är också reptilhjärnans sätt att avgöra om personen utgör ett hot eller inte.

Men i ett civiliserat samhälle bör vi ha kommit en bit förbi reptilhjärnan.

– När vi tvingar in oss själva och andra i vissa

mallar utifrån osynliga normer, då vill jag gå så långt som till att kalla det en våldshandling, säger Hans Kvarnström.

– Om jag sätter etiketten ”medelålders kvinna” på dig, så är det ju i och för sig en korrekt iakttagelse, men om jag med automatik kopplar detta faktum till en uppsättning andra egenskaper, som jag de facto inte vet ett smack om, så har jag utsatt dig för en påtvingad begränsning. Och det är i min värld en typ av övergrepp, en våldshandling.

Om man däremot har på sig de normkritiska glasögonen blir ens liv rikare och mer spännande. Då vänder man upp och ner på roller och kastar om normerande hierarkier, och man håller ett vakande öga på språket.

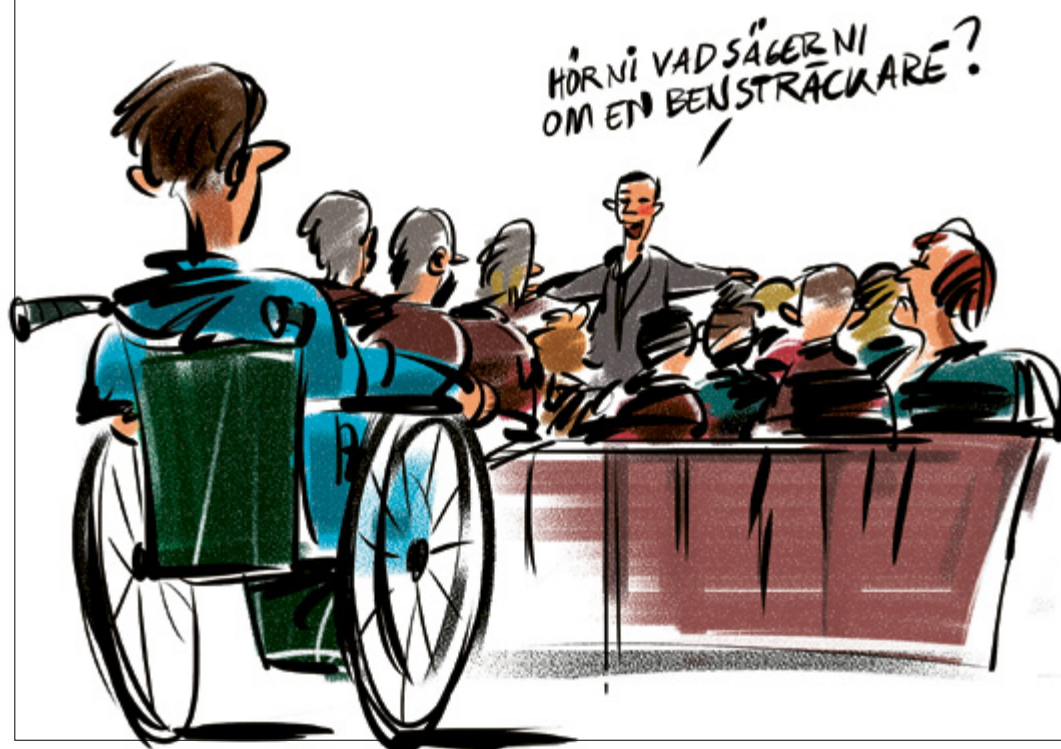
Är det för få kvinnor i bolagens styrelser eller för många män? Vilken färg har ett hudfärgat plåster? För vem?

– Att vara normkritisk är egentligen att gå tillbaka till barnens oförblommerade nyfikenhet, tycker Hans Kvarnström. Istället för att ta en massa saker för givna utifrån en etikett, så håller man sitt sinne öppet för att det ryms hur mycket som helst i en människa eller grupp.

– Det är ju också så onödigt att exkludera vissa människor bara för att man av slentrian håller sig till den förhärskande normen, påpekar Ingrid Kihlsten. Varför kalla det en ”bensträckare” när man kan välja det mer neutrala ”rast”? En del av oss är rullstolsburna. Och att missa att koppla in mikrofonen i en föreläsningssal när den ändå finns där är bara så hänsynslöst i sin slapphet.

– Många såna där saker blir så självklara för en när man har börjat vända på de stenar normerna utgör, men är dolda innan man gör det.

Sant, tänker undertecknad, som på vägen från intervjun får ett samtal på mobilen och råkar parkera det som så många gånger förr. För att jag, liksom tio procent av befolkningen, är vänsterhänt i ett samhälle som blir ergonomiskt allt mer anpassat till högerhänta. ●

på gång i påsk

Obs! ÄNDRINGAR KAN KOMMA ATT SKE. SE AKTUELLT KALENDARIUM PÅ WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/HAMMARO, WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/KARLSTADSPASTORAT OCH WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/GRAVA SAMT I KYRKANS MOBILAPP KYRKGUIDEN SOM DU KAN LADDA NER GRATIS.

PALMSÖNDAGEN 20/3

- 10.00 Gudstjänst för Små & Stora, Barnens katedral/Kroppkärrskyrkan.
- 10.00 Familjegudstjänst, Västerstrandskyrkan.
- 11.00 Barnens musikgudstjänst, Alsters och Nyeds barnkör, Alsters kyrka.
- 11.00 Högmässa, Domkyrkan.
- 11.00 Familjegudstjänst, Änglakören och Tonfiskarna, Grava kyrka.
- 11.00 Mässa, Hoppets gäng, kyrkkaffe, Norrstrands kyrka.
- 15.00 Gudstjänst, Älvsbacka kyrka.
- 16.00 Rudsmässan, Rudskyrkan.
- 18.00 Passionsmusik med Karlstads Motettsällskap, solister och orkester, Domkyrkan.
- 18.00 Bröllopsmusik Anna Andersson-Blomqvist sång, David Andersson trumpet, Hans Lassbo piano & orgel, Grava kyrka.

MÅNDAG 21/3

- 18.00 Passionsandakt, Domkyrkan.
- 18.30 Passionsandakt, Västerstrandskyrkan.
- 19.00 Passionsandakt, Norrstrands kyrka.
- 19.00 Passionsandakt, Väse kyrka.

TRO & TRADITION
i faste- och påsktid

Onsdag 16 mars kl 18.30
Norrstrands kyrka

Föreläsning och samtal med församlingsherde Niklas Grahn.

FOTO: ALEX & MARTIN / MON

LOPPMARKNAD

till förmån för Svenska kyrkans internationella arbete

Lördag 19 mars 10.00-14.00
Herrhagskyrkan

TISDAG 22/3

- 18.00 Passionsandakt, Domkyrkan.
- 18.30 Passionsandakt, Västerstrandskyrkan.
- 19.00 Korsandakt, Grava församling-hem.
- 19.00 Passionsandakt, Norrstrands kyrka.
- 19.00 Passionsandakt, Väse kyrka.

ONSDAG 23/3

- 18.00 Passionsandakt, Domkyrkan.
- 18.30 Passionsandakt, Västerstrandskyrkan.
- 19.00 Korsandakt, Grava församling-hem.
- 19.00 Passionsandakt, Norrstrands kyrka.
- 19.00 Påskvandring, ekumenisk i Equmeniakyrkan, Skattkärr.
- 19.00 Passionsandakt, Väse kyrka.

SKÄRTORSDAG 24/3

- SKÄRTORSDAGSMÄSSA**
- 16.00 Rudskyrkan.
- 17.00 Nyeds kyrka.
- 18.00 Karlstads Motettsällskap sjunger Allegris Miserere, Domkyrkan.
- 18.00 Hammarö kyrka.
- 18.30 Sångensemblen Le Petit Coeur, Vikenkyrkan.
- 18.30 Västerstrandskyrkan.
- 19.00 Peter Boman solosång, Alsters kyrka.
- 19.00 Vox Nova, Grava kyrka.
- 19.00 Påskfirande i Sinnesroanda, efterföljande påskbuffé, Herrhagskyrkan.
- 19.00 Sara Flodquist & Anni Naumansson m.fl, Kronoparkskyrkan.
- 19.00 Norrstrands kyrka.
- 19.00 Östra Fågelviks kyrka.
- 19.30 Skoghalls kyrka.

Sedermåltid

– den allra första nattvardsmåltiden

Onsdag 23/3 kl 19.00
Västerstrandskyrkan

EMMAUSVANDRING

Annandag påsk måndag 28 mars
Start 14.00 i Domkyrkan

Vi vandrar tillsammans mellan våra kyrkor i innerstaden, firar andakt och går vidare. Avslutning med fika ca 15.30.

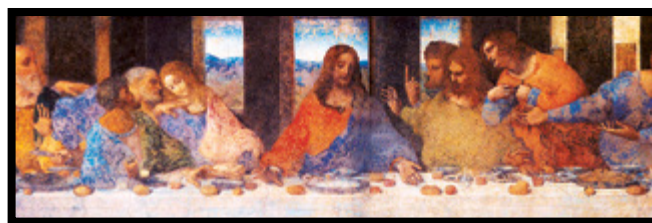
Följ med

från Sista måltiden till uppståndelsen

NI KOMMER ATT FÅ MÖTA människorna runt Jesus och deras berättelse, 40 minuters föreställning i kyrkan. Fri entré, ingen anmälan.

När: 24/3 Skärtorsdag 18.00, 25/3 Långfredag 10.00, 27/3 Påskdagen 10.00

Var: Barnens Katedral/Kroppkärrskyrkan

LÅNGFREDAG 25/3

LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST

- 10.00 Kyrkokören, Västerstrandskyrkan.
- 11.00 Domkyrkan.
- 11.00 Körsång av Viva Voce, stråkkvartett, Hammarö kyrka.
- 11.00 Kyrkokören, Norrstrands kyrka.
- 11.00 Tove Fjällborg på cello, Nyeds kyrka.
- 15.00 Alsters kyrkokör, Alsters kyrka.
- 15.00 Musikgudstjänst, Grafva kyrkokör, Grava kyrka.
- 15.00 "Vid nionde timmen", Kronoparkskyrkan.
- 15.00 Vikenkyrkan.
- 15.00 Jesu sju ord på korset av Heinrich Schütz, Fågelvikskören och Väse kyrkokör, Väse kyrka.
- 16.00 Rudskyrkan.
- LÅNGFREDAGSMUSIK**
- 18.00 Via Dolorosa, Domkyrkan.
- 18.00 Vanja Reese violin, Gunilla Steinert harpa, Skoghalls kyrka.

LÖRDAG 26 MARS

- 23.30 Påsknattsmässa, ungdomskören, Västerstrandskyrkan.

PÅSKDAGEN SÖNDAG 27 MARS

- 10.00 Påskdagsmässa, kyrkokören, Västerstrandskyrkan.
- 11.00 Alsters kyrkokör, Alsters kyrka.
- 11.00 Högmässa med dop och konfirmation av katekumener, Domkyrkan.
- 11.00 Gudstjänst med nattvard, kyrkokören, kyrkkaffe, Grava kyrka.
- 11.00 Påskdagsmässa, Skoghalls kyrkokör, Hammarö kyrka.
- 11.00 Påskdagsgudstjänst med Sara Flodquist och Anni Naumansson, Kronokören m.fl. Skatten för alla barn, påskfika, Kronoparkskyrkan.
- 11.00 Högmässa, Norrstrands kyrkokör, kyrkkaffe, lotterier till förmån för Svenska kyrkans internationella arbete, Norrstrands kyrka.
- 11.00 Nyeds körer, Nyeds kyrka.
- 11.00 Påskdagsgudstjänst, Väse kyrkokör, Väse kyrka.
- 15.00 Påskmessa, Råtorpskyrkans 50-årsjubileum, Råtorpskyrkan.
- 15.00 Musikgudstjänst, Fågelvikskören med gäster, Östra Fågelviks kyrka.
- 16.00 Rudsmässa, Rudskyrkan.
- 19.00 Dansmessa, Norrstrands kyrka.

ANNANDAG PÅSK MÅNDAG 28/3

- 10.00 Högmässogudstjänst, Västerstrandskyrkan.
- 11.00 Högmässa, Domkyrkan.
- 11.00 Gudstjänst, Norrstrands kyrka.
- 11.00 Emmausgudstjänst, Skoghalls kyrka.
- 15.00 Annandag i Flatvik, sång med Sven i Väse Olsson.

8 mars kl 18.00
Västerstrandskyrkan

PÅSKVANDRING
– Marta, Maria och påsken

Kristendomen är en lök!

Sören, vad är egentligen det mest centrala i kristendomen? Var det att Jesus dog och uppstod på tredje dagen? Varför måste han i så fall göra det?

Undrar och hälsar
Kristina

----- text SÖREN DALEVI bild PER HARDESTAM -----

flera lager och ju fler lager man tvingas ta bort, desto mer gråter man...

Men visst är det avgörande att Jesus dog och uppstod på tredje dagen, som du skriver. Det ser vi, inte minst på hur stor del av evangelierna och breven i Nya testamentet, som kretsar kring händelsen.

KRISTENDOMEN ÄR på så sätt en personkult, med Jesus i centrum. De första kristna kallade sig för *Vägen*, medan namnet "kristendomen" användes som en nedvärderande benämning på de Jesustroende. Fast det var en bra nedvärderande beteckning som visade vad rörelsen handlade om – Jesus var och är centrum i kristendomen.

Men varför var han tvungen att dö, varför är det så väsentligt i evangelierna? För att förstå det måste vi förstå vad som var viktigt i juden-

domen på Jesu tid, kristendomen uppstod ju ursprungligen som en rörelse inom judendomen. Så är till exempel påsken ursprungligen en judisk högtid som firas till äminnelse av befrielsen från slaveriet i Egypten.

Ja, påsken är så central i såväl judendom som kristendom, att de båda religionerna stundtals har kallats för "påskreligioner" och ingen annan högtid har sådant utrymme vare sig i Gamla eller Nya testamentet.

Den kristna påsken kretsar som bekant kring händelserna vid Jesu död och uppståndelse och utspelar sig under en judisk påsk.

Den kristna nattvarden instiftas sålunda inom ramen för den judiska högtiden; det bröd som bryts och den bägare som dricks är ursprungligen del av en judisk påsk-

måltid. Flera judiska symboler och tankefigurer tas på så sätt direkt eller indirekt över av de kristna.

Så liknas till exempel Jesus i Nya testamentet vid ett påskalamm, en symbol som direkt är hämtad från det påskalamm som enligt Andra Mosebok offrades för att dödsängeln skulle "gå förbi" de judiska husen.

DET PÅSKLÄMM som räddade judarna från döden överfördes på ett symboliskt plan till Jesus – han blev det påskalamm som räddade de kristna från döden. Detta är den bakomliggande tanken kring att Jesus dör och uppstår på påsk. Genom hans död får vi nytt liv. Livet vann och dess namn är Jesus. Dödens makt är för evigt bruten.

Det var – och det är – de kristnas hemlighet. ●

Kyrknyttts påskguide

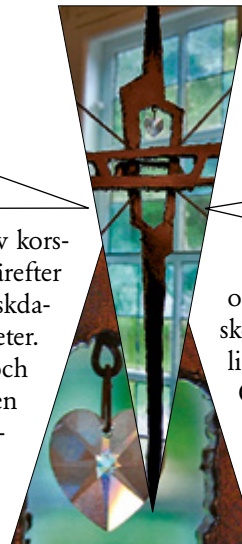
Påsken är kyrkans största helg och firar att Jesus genom lidande besegrar döden. Veckan före påsk, Stilla veckan, följer de sista dagarna i Jesu liv.

Veckan inleds med palmsöndagen som berättar om när Jesus red in i Jerusalem på en åsna för att fira den judiska påsken och om hur han tas emot som en kung och befriare.

Under skärtorsdag, långfredag och påskafton når så veckans drama sin höjdpunkt. Det börjar vid skärtorsdagens sista måltid, den som också var den första nattvarden, fortsätter med

gripandet av Jesus och följs av korsfästelsen på långfredagen. Därefter börjar en spänd väntan på påskdagens uppståndelse och festligheter.

Förr i tiden ansåg man till och med att den som på påskdagen var uppe vid soluppgången kunde få se solen dansa, eftersom skapelsens glädje över Jesu uppståndelse var så stor.

Annandag påsk berättar i sin tur om hur fler och fler, ja faktiskt hundratals människor, fick möta den uppståndne Jesus och började förstå att allt som hänt under Jesu liv varit en uppfyllelse av det Gud lovat mänskligheten.

Påsken ses därmed som en påminnelse om att ingenting på djupet kan hota oss människor. Döden, som ser så slutgiltigt ut, finns visserligen kvar i denna världen men i slutändan är det Guds liv som vinner. Tvärtom mot vad många tror är det kristna korset därmed en påminnelse om livet – och inte dödens symbol. ●

KÄLLA: Tradition och liv, Martin Modéus

Under Livet värt att leva 12-19 mars bjuder Svenska kyrkan på en temavecka med massor av spännande evenemang som alla har fri entré.

Vilka vill du besöka?

FOTO ROBERT HANSEN

Möt tjejen som vågar stå upp mot extremisterna

20-ÅRIGA FATEN Mahdi AL-Hussaini har jobbat i Irak som hjälparbetare och sett fanatism och terrorism på nära håll.

I dag arbetar hon intensivt mot radikalisering och extremism bland norska ungdomar genom organisationen "Just unity". Ett arbete som gett henne Bergersenprisen 2014 på över en miljon norska kronor, men också lett till att hon i dag lever under hot för sitt ställningstagande mot extremism.

Lyssna till hennes starka stämma och glödande engagemang i ett soffsamtal med biskop Esbjörn Hagberg. ●

När: Tisdag 15 mars kl 8.30-10.00

Var: Karlstad CCC, Karlstad

Snabb krisrådgivare

KAJSA NORDMARK arbetar på MSB, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, och är medlem i FN:s snabbinsatsstyrka som agerar vid stora naturkatastrofer runt om i världen.

Hör henne berätta hur det är att rycka ut till länder i kris och lämna sina små barn där hemma. ●

När: Lördag 12 mars 14.00-ca 15.30

Var: Biblioteket, Skoghall

Gränslösa DJ:s

VIK LÖRDAGSKVÄLLEN 19 MARS för en gränslös danskväll där DJ:s i Grupp054 spelar mycket techno och helt annan, dansant musik i ett försök att sudda ut gränserna mellan musikalisk spiritualitet och religiös hängivelse. Under kvällen visualiserar gruppen jordenSalt temat Mod med installationer och projiceringar. ●

Anmälan via Facebook är ett måste, men entrén är fri!

När: Lördag 19 mars kl 21.00

Var: Se www.facebook.com/grupp054, där du också anmäler dig

Heimland

Se Sara Broos kortfilm Heimland om en syrisk kvinna som kommer till Sunne och hennes relation till musik och religion.

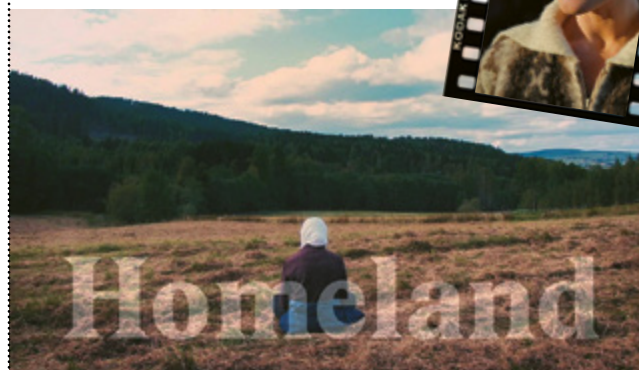
EFTER FILMEN talar professor emeritus Kjell Härenstam om "Att som kristen möta andra religioner", en aktuell fråga i tider av omfattande invandring från fjärran länder. ●

När: Torsdag 17 mars kl 14.00-15.30

Var: Arenan, Karlstad

FOTO DANIM ROOS

Värna Värmland mot extremism

SAMTAL OM VARFÖR människor lockas in i våldsbejakande miljöer, men också kring vad vi kan göra för att förebygga och hur vi stöttar den som vill lämna. ●

När: Måndag 14 mars kl 16.00-17.30

Var: Arenan, Karlstad

Tiden läker inga sår

FOTO ANNA-LEVA AHLSTRÖM

JOURNALISTEN TILDE de Paula Eby är en av Sveriges mest kända programledare i TV, där hon syns i bl a Nyhetsmorgon, Spårlöst och När & Fjärran. Nyligen kom boken *Tiden läker inga sår* där hon berättar om sin dramatiska bakgrund.

Hör henne berätta om hur hon kom till Sverige som 1-åring på flykt undan Pinochet i Chile och om hur hon kämpat för att rota sig i sitt nya hemland. ●

När: Tisdag 15 mars kl 17.00-19.00

Var: Scalateatern, Karlstad

Mitt i City

SPÄNNANDE SAMTAL med bokaktuella kändisar, skön musik av "Klusterverket" och fika som Fairtrade city bjuder på. Ansiktsmålning för de yngre. Bästa fotona i Värmlands folkblads fototävling på temat Mod visas och prisas!

När: Lördag 12 mars kl 10.00–15.00

Var: Mitt i City-gallerian, Karlstad

Låna en präst eller diakon på bibblan

UNDER LÖRDAGEN kan du inte bara låna böcker på biblioteket. Du har även möjlighet att låna en präst eller en diakon för att fika, prata om livet, ställa frågor om dop, konfirmation, vigsel och begravning.

När: Lördag 19 mars kl 10.00-15.00

Var: Bibliotekshuset, Karlstad

En fjärils vingslag

Bakom honom finns fängelsestraffen, drogerna, helvetet. Hör Kartellens Sebbe Stakse berätta för Esbjörn Hagberg hur han gjorde en tvärvändning – och fann livet.

UTAN STOLTHET OCH HÖGMOD berättar Sebbe om barndomens mobbning, gangsterlivets stereotypa glansdagar och livet i utanförskap som resulterade i flera kraschlandningar och nästan kostade honom livet. En fantastisk livshistoria om vägen från botten tillbaka in i samhället, där musiken varit en stor hjälp. Och samtidigt en skoningslös och hjärtskärande bild av ett polariserat Sverige, en värld alla pratar om, men som väldigt få känner till. ●

När: Lördag 19 mars kl 17.00-18.30

Var: Arenan, bibliotekshuset, Karlstad

Sebbe Stakse möter Esbjörn Hagberg

Taikon

DE SJÄLVBIOGRAFISKA BÖCKERNA om Katitzi gjorde Katarina Taikon till en av våra mest lästa och älskade författare. Kändisskapet använde hon till en envis kamp för mänskliga rättigheter.

Genom unika bilder får vi följa hennes fascinerande livsöde, ett öde som gjorde tydligt avtryck på Sverige under åren då folkhemmet växte fram och en grupp lämnades utanför – romerna. Efter filmen följer ett samtal med Kristin Mikalsen. ●

När: Tisdag 15 mars kl 19.00-ca 20.30

Var: Arenan, bibliotekshuset, Karlstad

FOTO BJÖRN LARSSON

Nyfiken på mer?

Se hela programmet på webben

livetvartattleva.se

program

I KARLSTAD & HAMMARÖ UNDER
LIVET VÅRT ATT LEVA
12-19 MARS

Ändringar i programmet kan komma att ske.
För aktuell info se:

WWW.LIVETVARTATTLEVA.SE

mars
15
08.30

mars
19
17.00

mars
15
17.00

Lördag 12 mars

Det händer i Mitticity

Spännande samtal med bokaktuella kändisar, skön bakgrundsmusik av "Klusterverket", Fairtrade city bjuder på fika, ansiktsmålning för de yngre.
10.00-15.00 Järnvägsg 14, Karlstad

Att arbeta i konflikt- och katastrof-områden

Föredrag av Kajsa Nordmark om hur det är att som medlem i FN:s snabbin-satsstyrka rycka ut vid katastrofområde och lämna sina små barn där hemma.
14.00 Biblioteket, Skoghäll

Samtal efter operan – Die tote stadt

Opera om kärlek, död, sorg och illusioner. Föreställningen avslutas med samtal lett av biskop Esbjörn Hagberg samt medlemmar ur ensemblen.
18.00 Wermland Opera, Karlstad

10 % rabatt

på föreställningarna **9, 12 och 19 mars** för den som vill delta i samtalet på lördagskvällen.
Boka i biljettkassan på Wermland Opera eller ring 054-21 06 90.
Ange att du vill delta i samtalet!
Gäller endast nybokningar.

DIE TOTE
STADT

Söndag 13 mars

Workshop: Modet att våga skapa

Skapa ditt eget verk utifrån olika material i museets ateljé. Konstnären Erland Brand inspirerar deltagare i alla åldrar.
13.30 Värmlands museum, Karlstad

Måndag 14 mars

Värna Värmland mot våldsbejakande extremism

Samtal om varför människor lockas in i våldsbejakande miljöer men också vad vi kan göra för att förebygga och hur vi stöttar den som vill lämna.
18.00 Arenan, Karlstad

The blindside

Ett drama om generositet och medmänsklighet baserat på en verklig händelse. Efter filmen förs samtal kring det mod som krävs för att hjälpa människor på flykt.
19.00 Arenan, Karlstad

Tisdag 15 mars

Just unity – mod att möta radikalisering och extremism

Lyssna till Faten Mahdi AL-Hussaini som arbetar mot radikalisering och extremism framför allt bland ungdom. Soffsamtal lett av biskop Esbjörn Hagberg.
8.30 Karlstads CCC, Karlstad

Tiden läker inga sår

Tilde de Paula Eby berättar för första gången om sitt dramatiska förflutna.
17.00 Scala teatern, Karlstad

Ladda ner hela programmet till smartphone på LIVETVARTATTLEVA.SE
FB: [LIVET VÅRT ATT LEVA](https://www.facebook.com/LIVETVARTATTLEVA) Twitter: [LIVETVARTATTLEVALENA](https://twitter.com/LIVETVARTATTLEVA)

Jag ska döda er alla

En mörk skildring om ett barns känslor och funderingar kring sin egen utsatthet för våld och kränkningar. Föreläsningen vill skapa förståelse för det som kan finnas bakom en tuff attityd, kriminalitet och drogberoende.
17.00 Herrhagsskolan, Karlstad

11 år och modig?

Fredricelundsskolans femteklassares tankar om mod dramatiseras och framförs på olika sätt.
18.00 Våxnäs bibliotek

Taikon

Filmen om Katarina Taikons fascinerande livsöde gjorde ett tydligt avtryck på Sverige under åren då folkhemmet växte fram och en grupp lämnades utanför – romerna.
19.00 Arenan, Karlstad

Onsdag 16 mars

Nyttiga människor

Föredrag med David Qviström om människor på flykt – och var vi tycker att gränsen för vårt ansvar för andra går. (Se sid 4-5)
18.00 Svenska Migrationscentret, Residenset, Karlstad

Torsdag 17 mars

Utställning om hållbarhet

Ta del av ungas tankar om klimatarbete och ekologisk och social hållbarhet. Utställningen pågår tom lördag 19 mars.
Bibliotekshuset, Karlstad

Mod att tala om det förbjudna

Om att växa upp som barn till föräldrar som tagit sina liv och ständigt leva i skuggan av ett självmord. Panelsamtal lett av biskop Esbjörn Hagberg.
8.30-11.00 Karlstads CCC, Karlstad

Hemland

Sara Broos kortfilm om en syrisk kvinna som kommer till Sunne. Filmen är en introduktion till föredraget "Att som kristen möta andra religioner – Mötespunkter mellan kristendom, islam, hinduism och buddism". Frågor och diskussioner kring vad som förenar oss.
14.00-15.30 Arenan, Karlstad

Öppet hus på S.t Lukas

Träffa en psykoterapeut och ställ frågor om psykoterapi, existentiella samtal och handledning.
18.00 St Lukas, Sandbäcksg 5, Karlstad

När man älskar blir varje människas nästa

Seminarium med Soheila Fors – grundaren av Tehusrörelsen – om hennes möten med utsatta kvinnor.
18.30 Biblioteket, Skoghäll

Lördag 19 mars

Låna en präst eller diakon på bibblan

Under lördagen kan du inte bara låna böcker på biblioteket. Du har även möjlighet att låna en präst eller en diakon för att fika, prata om livet, ställa frågor om dop, konfirmation, vigsel och begravning.
10.00-15.00 Bibliotekshuset, Karlstad

mars
19
10-15

En fjärils vingslag

Personligt möte mellan Esbjörn Hagberg och Kartellens frontfigur Sebbe Stakset. Hör Sebbes fantastiska livshistoria om vägen från botten tillbaka in i samhället.
17.00 Arenan, Karlstad

Frimodiga Discjockeys

En kväll med möjlighet att dansa till grym musik på ett överraskande ställe. Evenemanget är gratis men du måste anmäla dig via 054:s facebookside.
21.00 Vart? Håll koll på www.facebook.com/grupp054